

Бекітілген
Қазақстан Республикасы
Ғылым және жоғары білім
министрінің бұйрығымен
Үкіметі қаулы етеді
«_» _____ 2024
№ _____

**Қазақстан Республикасында жоғары және жоғары оқу орнынан
кейінгі білім берудің шетелдік ұйымдарымен стратегиялық әріптестікті
іске асыру жөніндегі әдістемелік ұсынымдар**

1-тарау. Жалпы ережелер

1, Осы Қазақстан Республикасындағы шетелдік жоғары оқу орындарымен және олардың филиалдарымен стратегиялық әріптестікті дамыту жөніндегі әдістемелік нұсқаулар (бұдан әрі "Әдістемелік нұсқаулар" деп аталады) Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігі туралы ереженің 7-тармағына сәйкес әзірленді. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің кейбір мәселелері туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 19 тамыздағы № 580 қаулысымен бекітілген ізіне түсу үшін:

1) Қазақстан Республикасы Президентінің 2024 жылғы 30 шілдедегі № 611 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының 2029 жылға дейінгі ұлттық даму жоспарының 4-басымдығы;

2) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 248 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасында жоғары білім мен ғылымды дамытудың 2023 - 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарының 61-тармағы.

2, Әдістемелік ұсынымдар Қазақстан Республикасында шетелдік жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарымен (бұдан әрі - шетелдік БЖЗҚ деп аталатын) "стратегиялық әріптестік" моделін іске асырудың негізгі тәсілдерін түсіндіреді және ұзақ мерзімді академиялық және ғылыми-зерттеу әзірлемелерінің негізгі міндеттерін көрсетеді. студенттік және академиялық ұтқырлыққа жәрдемдесу, жоғары білікті ғылыми кадрларды тарту және қазақстандық жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі ұйымдардың бәсекеге қабілеттілігін арттыру. жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру (бұдан әрі - ОЭСР деп аталады), үшінші миссияны іске асыру.

3, Әдістемелік нұсқауларда қолданылатын негізгі ұғымдар:

1) стратегиялық әріптестік – екі тараптың міндеттемелері мен ресурстық қамтамасыз етуді көрсете отырып, жасалған шарттар/келісімдер негізінде Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігімен келісім бойынша қазақстандық ЖҚЗ ҒЖ мен шетелдік БЖЗҚ арасындағы ұзақ мерзімді

ынтымақтастық пен өзара іс-қимыл. Стратегиялық әріптестік шеңберінде шетелдік ОЭСР профессорлық-оқытушылық құрамды қамтамасыз етеді, **өзінің оқу және ғылыми әдіснамаларын іске асырады**, қазақстандық профессорлық-оқытушылық құрамды оқытады, ғылыми зерттеулер жүргізеді және қазақстандық БЖЗҚ-мен бірлескен білім беру бағдарламалары мен қос дәрежелі бағдарламаларды әзірлеуді қамтамасыз етеді .

2) стратегиялық шетелдік әріптес – қазақстандық БЖЗҚ-мен екі тараптың міндеттемелері мен ресурстық қамтамасыз етуді көрсете отырып, жасалған шарттар/келісімдер негізінде екі дәрежелі бағдарламаларды, ғылыми жобаларды және басқа да бірлескен іс-шараларды іске асыру бойынша ұзақ мерзімді ынтымақтастық пен өзара іс-қимылды жүзеге асыратын шетелдік ЖҚЗ ҒЖ.

3) стратегиялық әріптестік шеңберінде шетелдік ЖҚЗ ҒЖ филиалы - Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан және тараптар мемлекеттерінің заңнамасына сәйкес және шарттарда/келісімдерде көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру саласында білім беру қызметін жүзеге асыратын шетелдік ЖҚЗ ҒЖ жеке құрылымдық бөлімшесі.

4) шетелдік ОЭСР консорциумы - бірлескен қызмет туралы келісімнің негізінде екі және одан да көп шетелдік БЖЗҚ-ның ерікті тең бірлестігі (бірлестігі), онда заңды тұлғалар белгілі бір ресурстарды біріктіреді және Қазақстан Республикасында құрылған стратегиялық әріптестік шеңберінде шетелдік ОЭСР филиалын дамыту жөніндегі күш-жігерді үйлестіреді.

5) франчайзинг шеңберінде құрылған шетелдік ЖҚЗ ҒЖ – қазақстандық ОЭСР (франчайзер) мен шетелдік ОЭСР (франчайзер) арасындағы келісім негізінде Қазақстан Республикасында құрылған жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы , ол қазақстандық БЖЗҚ-ға өз брендін пайдалану құқығын береді. франчайзингтік бағдарламаға сәйкес білім беру бағдарламалары, оқу және ғылыми әдіснамалар, сапаны қамтамасыз ету стандарттары және т.б.

6) Global Campus of Signal ОНРЕ – білім беру моделі, онда шетелдік ОНРЕ түрлі елдерде филиалдар/кампус ашу арқылы халықаралық аренада өзінің қатысуын кеңейтеді. Дәстүрлі филиалға қарағанда, ғаламдық кампус интеграцияланған білім беру жүйесін ұсынады, онда студенттер әр түрлі елдерде орналасқан шетелдік ОНРЕ әр түрлі кампустарында оқи алады және тәжірибеден өте алады.

7) Трансұлттық білім беру – студенттер шетелге шықпай-ақ өздерінің филиалдары/ғаламдық кампустары, франчайзинг, қашықтықтан оқыту, серіктестік бағдарламалары (қос дәрежелі бағдарламалар) арқылы шетелдік ОЭСР білім беру бағдарламаларына қол жеткізе алатын жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру нысаны.

8) екі дәрежелі бағдарламалар - жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының әріптесінің білім беру бағдарламаларының салыстырмалылығы мен синхрондануына негізделген және тараптардың

бағдарламаның мақсаттары мен мазмұнын айқындау, білім беру процесін ұйымдастыру, берілген дәрежелер немесе берілген біліктілік талаптары сияқты мәселелер бойынша ортақ міндеттемелерді жорамалдауымен сипатталатын бағдарламалар.

Шетелдік БЖЗҚ-мен стратегиялық әріптестіктің мақсаты халықаралық білім беру және ғылыми кеңістікте жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының бәсекеге қабілеттілігін арттыру жолымен Қазақстанды макроөңірлік білім беру хабына айналдыру болып табылады.

Шетелдік ОЭСР-мен және олардың филиалдарымен стратегиялық әріптестіктің негізгі міндеттері:

1) білім беру және ғылыми-зерттеу саласындағы қазақстандық ЖҚЗ ҒЖ мен шетелдік ЖҚЗ ҒЖ арасындағы ұзақ мерзімді ынтымақтастықты және өзара іс-қимылды дамыту;

2) бірлескен білім беру бағдарламаларын және қос дәрежелі бағдарламаларды әзірлеу;

3) бірлескен ғылыми бағдарламаларды/жобаларды іске асыру және басылым белсенділігін арттыру;

4) ғылыми және педагогикалық кадрлар үшін академиялық ұтқырлық және алмасу бағдарламаларын әзірлеу;

5) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің ұлттық және жаһандық бәсекеге қабілеттілігін арттыру.

2-тарау. Шетелдік жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарымен стратегиялық әріптестікті іске асырудың негізгі тәсілдері

Шетелдік ЖҚЗ ҒЖ-мен стратегиялық әріптестік үшін мынадай тәсілдер ұсынылады:

1) *қазақстандық БЖЗҚ базасында және (немесе) шетелдік оқытушылар құрамын тарта отырып және инвестор есебінен және (немесе) мемлекеттік білім беру тапсырысы есебінен қаржыландырумен дербес шетелдік ЖҚЗ ҒЖ филиалын құру шеңберінде жергілікті бюджет (мысалы: Д.И. Менделеев атындағы Ресей химиялық технологиялар университетінің Тараз қаласындағы филиалы М.Кн. Дулати атындағы Тараз университетімен және "Қазфосфат" ЖШС-мен серіктестікте);*

2) *шетелдік ОЭСР консорциумы шеңберінде, Қазақ ОЭСР базасында және (немесе) шетелдік оқытушылар құрамын тартумен және (немесе) инвестор есебінен және (немесе) мемлекеттік білім беру тапсырысы есебінен қаржыландырумен негізгі шетелдік ОЭСР филиалын құрумен және (немесе) жергілікті бюджетпен (мысалы: Берлин техникалық университетінің Филиалы Гамбург қолданбалы ғылымдар университетімен, Қолданбалы ғылымдар техникалық университетімен серіктестікте) Ш. Есенов атындағы Каспий технологиялық және инжиниринг университетінің базасындағы Уайлдау қаласында, Саар қолданбалы ғылымдар, технологиялар және экономика университеті, Қолданбалы ғылымдар университеті Хоф, Қолданбалы ғылымдар университеті Миттвейда, Гамбург техникалық университеті, Кобленц университеті, Дармштадт техникалық университеті);*

3) шетелдік оқытушылар құрамын тарта отырып және инвестор есебінен және (немесе) мемлекеттік білім беру тапсырысы есебінен және (немесе) мемлекеттік білім беру тапсырысы есебінен қаржыландырумен қосарланған дәрежелі бағдарламаларды/жобаларды/жобаларды/ бірлескен мектепті/ факультетті іске асыру шеңберінде және (мысалы: *Эрриот-Ватт университеті, Аризона университеті, Қызылорда негізінде Сеул ұлттық ғылым және технологиялар университетінің жасанды интеллект жоғары мектебі) Қорқыт Ата атындағы университет*);

4) тиісті зертханалары, жабдықтары бар және шетелдік ОХПО/инвестордың қаржыландыруымен сертификаттау орталығын ашу шеңберінде (мысалы: *Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ және Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті базасында ашылған Лу Бан шеберханалары*);

5) инвестор есебінен франшиза шеңберінде құрылған шетелдік ОЭС құру шеңберінде (мысалы: *Де Монфорт университеті, Ковентри*);

б) «Астана» халықаралық қаржы орталығының қатысушысы мәртебесіне ие шетелдік ЖҚЗ ҒЗЖ, қазақстандық ЖҚЗ ҒЖ және мүдделі кәсіпорындардың/ұйымдардың үлестік қатысуымен бірлескен кәсіпорын құру шеңберінде (ағылшын құқығының қолданылуы).

3-тарау. Шетелдік жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарымен стратегиялық әріптестікті іске асыру жөніндегі ұсынымдар

Шетелдік жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарымен стратегиялық әріптестікті іске асыруды мынаны ескере отырып жүзеге асыру ұсынылады:

А) ТОП-500 халықаралық рейтингіне (мысалы: QS, THE, ARWU (Shanghai Ranking), *сондай-ақ ТОП-500 пәндік рейтингіне* енгізілген шетелдік жоғары оқу орындарымен стратегиялық әріптестік орнату;

Б) жүйелі серіктестікті жүзеге асыру және ғылыми-зерттеу қызметін қоса алғанда, ынтымақтастық бағыттарының спектрін кеңейту;

В) Қазақстандық ЖҚЗ ҒЖ бәсекеге қабілеттілігін арттыруға және Академиялық және ғылыми-зерттеу шеберлігі орталығына айналдыруға бағытталған нысаналы индикаторлар мен нәтижелерді бірлесіп айқындау;

Г) стратегиялық әріптестік шеңберінде білім беру процесі қазақ тіліне, Қазақстан тарихына пәндерді енгізе отырып, Қазақстан Республикасының аумағында аккредитациясы танылған қос дәрежелі бағдарламаларды іске асыру негізінде қазақ, ағылшын, орыс және басқа тілдерде жүзеге асырылады.

Стратегиялық әріптестік шеңберінде мынадай бағыттар бойынша шаралар кешенін іске асыру орынды:

Академиялық саясат. Қазақстандық БЖЗҚ-ны халықаралық білім беру кеңістігіне одан әрі кіріктіру үшін білім беру процесін ұйымдастыруға озық білім беру технологиялары мен тәсілдерін трансферттеу және енгізу қажет. Академиялық саясатта негізгі рәсімдер мен процестер (білім беру бағдарламалары мен оқу материалдарын әзірлеу; оқуға түсу) ескерілуге тиіс; курстан курсқа ауысу және қалпына келтіру;

тағылымдамадан/тағылымдамадан өту; бақылау нысандары;
 _____ (оқу орнын бітіріп шығару бойынша жұмыс)

Бұл ретте қос дәрежелі бағдарламаларды әзірлеуді және іске асыруды республикалық және өңірлік кәсіпорындармен/ұйымдармен белсенді өзара іс-қимыл жасай отырып, өңірдің әлеуметтік-экономикалық қажеттіліктерін ескере отырып жүзеге асыру ұсынылады.

Академиялық саясатты әзірлеуді филиал қызметінің шеңберінде Қазақстан Республикасының базалық БМСЭҚ және шетелдік бас университеттің өкілдері жүргізуі тиіс.

Тиімді өзара іс-қимылды ұйымдастыру үшін қазақстандық және шетелдік БЖЗҚ өкілдерінен тұратын бірлескен комитеттер құрған дұрыс: оқыту және оқыту; Қабылдау; Білім беру инновациялары; Студенттік тәжірибе және т.б.

Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бекіту рәсімдерін қоса алғанда, сапаны қамтамасыз ету жүйесін құруды көздеу қажет.

Тұтастай академиялық саясатты іске асыру БЖЗҚ-да білім беру процесін ұйымдастырудың негізгі тәсілдерін жетілдіруге бағытталуы тиіс.

Ғылыми-зерттеу қызметі. Қалыптастырылған ғылыми мектептерді және Қазақстандық ОЭСР-дің және жетекші шетелдік жоо-лардың ғылыми басымдықтарын ескере отырып, ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асырған жөн.

Халықаралық ғылыми ынтымақтастықты дамыту мақсатында бірлескен зерттеу топтарын құру ұсынылады.

Ғылыми жобаларды/бағдарламаларды әзірлеу және іске асыру кезінде республикалық және өңірлік кәсіпорындармен/ұйымдармен белсенді өзара іс-қимыл жасауды жүзеге асыру және қазақстандық ЖҚЗ ҒЖ жұмыс істеп тұрған өңірдің нақты қажеттіліктері мен технологиялық міндеттерін ескеру ұсынылады.

Үшінші тапсырманы іске асыру. Стратегиялық әріптестік шеңберінде және білім беру және ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыру кезінде үшінші миссияны іске асыру ұсынылады.

Әлеуметтік жобаларды және жергілікті қоғамдастықты оқытудың формальды емес бағдарламаларын іске асыру арқылы әлеуметтік дамуға қатысқан орынды.

Құқықтық реттеу. Шетелдік ЖҚЗ ҒЖ-мен стратегиялық әріптестікті құқықтық реттеу Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларына сәйкес жүзеге асырылады. Бизнес-сәйкестендіру нөмірлері және Қазақстан Республикасының заңнамасында ұйғарылған тәртіппен жалпыға қолжетімді ақпаратты ұсыну.

Штаттық кесте және басқару құрылымы. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының нормаларын және бас шетел университетінде қабылданған рәсімдерді ескере отырып, стратегиялық әріптестік шеңберінде кадр саясатын іске асыру орынды.

Екі дәрежелі бағдарламаларды іске асыру негізгі шетелдік университет пен Қазақстандық БЖЗҚ-ның жоғары білікті оқытушылар құрамын, сондай-ақ

шетелдік жетекші университеттер мен Қазақстандық БЖЗҚ-ны тарта отырып жүзеге асырылатын болады. Оқытушылар құрамын мынадай арақатынаспен қалыптастыру орынды: Қазақстандық ОЭС - 70%-ға дейін, шетелдік бас университет - 30%-ға дейін.

Стратегиялық әріптестік шеңберінде құрылған филиалды басқару және басқару Қазақстан Республикасының БЖЗҚ қызметкерлерін және шетелдік жоғары оқу орнының бас қызметкерлерін тарта отырып, тепе-теңдік негізінде жүзеге асырылады. Филиалдың ұйымдық құрылымы бас шетелдік ЖОО-ның құрылымын ескеруі тиіс. Қазақстандық БЖЗҚ-да, сондай-ақ шетелдік бас университетте корпоративтік басқару тәжірибесін ескере отырып филиалды басқару орынды.

Шетелдік БЖЗҚ филиалының кадрлық әлеуетін дамыту үшін қазақстанда да, сондай-ақ шетелдік жоғары оқу орнының негізінде де оқытушылар құрамын (оның ішінде қазақстандық оқытушылар құрамын) біліктілікті арттыру бағдарламаларын ұйымдастыру ұсынылады.

Ресурспен қамтамасыз ету. Стратегиялық әріптестікті іске асыруды қаржыландыру көздері: қазақстандық ОЭСР мен шетелдік университеттің қаражаты, мемлекеттік білім беру тапсырысы, ақылы білім беру қызметтерінен түсетін кірістер, гранттар, сыртқы инвестициялар, демеушілік және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де ресурстар.

Мемлекеттік бюджеттен қаржыландыру Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2023 жылғы 10 шілдедегі No 311 бұйрығымен (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2023 жылғы 11 шілдеде No 33056 болып тіркелген) бекітілген Жан басына шаққандағы қаржыландыру әдістемесіне сәйкес мемлекеттік білім беру тапсырысы арқылы жүзеге асырылады. Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға 2016 жылғы 29 қаңтардағы No 122 (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2016 жылғы 9 наурызда No 13418 болып тіркелген) мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидалары.

Білім беру қызметін лицензиялау. Стратегиялық әріптестік шеңберінде құрылған филиалдардың білім беру қызметін лицензиялау Қазақстан Республикасында басқа мемлекеттер немесе олардың заңды және жеке тұлғалары, олардың филиалдары құрған халықаралық және шетелдік оқу орындарының білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес, халықаралық шарттар негізінде немесе ғылым және жоғары білім саласындағы уәкілетті органның шешімі бойынша (және) жүзеге асырылады. қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2024 жылғы 5 қаңтардағы No 4 бұйрығымен бекітілген жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыру үшін бұрын Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімімен белгіленген.